Børsen

HOVEDREDAKTION:
Møntergade 19, 1140 København K

REDAKTION:
Tlf. 33 32 01 02 Fax 33 12 24 45
redaktionen@borsen.dk

ANNONCER:
København:
annonce@borsen.dk
Tlf. 33 32 01 02 - Fax 33 91 10 50
Århus:
Tlf. 87 88 42 00 - Fax 87 88 42 09

ABONNENTSERVICE:
Tlf. 33 32 42 42 - Fax 33 15 40 01
Åben: Kl. 6.30-16.30
abonnement@borsen.dk
BØRSEN ONLINE –
www.borsen.dk

ABONNEMENTSPRISER:
Kvartal kr. 845
Leveret på privatadr.: kr. 775)
Halvår kr. 1.595
(Leveret på privatadr.: kr. 1.470)
Helår kr. 2.995
(Leveret på privatadr.: kr. 2.745)

FOTO: RUNEV. HARRITSHØJ

»Jeg føler mig efter 14 år i udlandet ikke mere som dansker, men heller ikke som brasilianer. Jeg er ingen af delene – international,« siger Jens Dam.

Førstevalget er Brasilien

Østjyske Jens Dam, 38-årig cand.merc., har siden 1992 slået private og profesionelle rødder i industrimetropolen São Paulo

Portræt

AF RUNEVITUS HARRITSHØJ

SÃO PAULO – Jens Dam stiger ud af den fabriksnye Citroën Picasso, skubber den tunge fabriksport ind til sin virksomhed, JI Stands, til side. Der er akkurat plads til bilen imellem porten og den lille to-etagers administrationsbygning. I flere mindre haller hamrer og saver yngre brasilianske tømrere på livet løs. Stande til messer produceres der. Få hundrede meter væk skimtes de enorme silhuetter af São Paulos to største messecentre.

Start som sekretær

Den 38-årige skanderborgenser Jens Dam har prøvet lidt af hvert i Brasilien, siden han i 1992 fik en stilling som sekretær for det dansk-brasilianske handelskammer. Efter diverse job som repræsentant for danske firmaer grundlagde han JI Stands i 1999.

Jens Dam viser ind – eller rettere op – via en lille vindeltrappe, på hans direktørkontor. Alle de administrative medarbejdere er yndige brasilianske kvinder.

»Nede på gangen sidder min kone og styrer økonomien. Fordelen er, at jeg ikke behøver bruge to timer dagligt på at dobbelttjekke det økonomiske papirarbejde. Vi har lovet hinanden ikke at tale forretninger derhjemme,« siger Jens Dam, der er gift med brasilianske Jandira, med hvem han har en datter på syv år.

Jens Dam er cand.merc-uddannet fra Århus Handelshøjskole i 1992 og har altid ønsket at bosætte sig udenlands. Efter et par år med repræsentationsfirmaer for danske firmaer inden for blandt andet pakkemaskiner og genbrugsmaskiner samt et projekt om et Carlsberg-bryggeri i Brasilien, fik hans brasilianske svoger ham overbevist om at forsøge sig inden for messestande.

Hårdt arbejde

»I dag kan jeg betale mine regninger og tænke over, hvordan jeg vil ekspandere JI Stands. Men det først efter at have knoklet en vis legemsdel ud af bukserne i fem år med underskud. I Brasilien skal du først bryde isen og få referencer via andre kunder. Mund-til-mund-metoden er alfa-omega inden for messestande,« siger Jens Dam og forklarer, at storbyen São Paulo har omkring 500 stande-firmaer, hvorfor han foretrækker at konkurrere på originalitet og kvalitet frem for pris.

Ifølge Jens Dam er standebranchen helt afhængig af messe-perioderne, hvorfor JI Stands producerer hovedparten på kun seks af årets måneder. Derfor er de flittige tømrere ikke fastansat.

»Men et af mine projekter er, at vi producerer jævnt hele året i stedet for at have ekstremt travlt i perioder, hvilket også giver for meget weekendarbejde.«

Uofficiel økonomi

På spørgsmålet om det brasilianske forretningsmiljø i bred forstand svarer Jens Dam, at »kan du klare det i São Paulo, så kan du klare det alle andre steder i Sydamerika«. Han henviser til en aktuel brasiliansk tv-reklame, hvor en direktør for en virksomhed med overspillet alvor annoncerer en 15-årsplan.

»Humlen i reklamen og Brasilien er, at det turbulente politiske og arbejdsmæssige miljø gør det svært at planlægge for langt frem. Fordelene er, at netop den omstilling skaber muligheder, hvis du kan tænke intuitivt og kortsigtet. Men det er en grundregel at alliere sig med en god revisor og advokat for at kunne overskue de til tider indviklede arbejdslove og mange skatter. Er du først ovre den hurdle, så er Brasilien ikke sværere end andre lande,« siger han og nævner, at halvdelen af Brasiliens økonomi som i størstedelen af Sydamerika er uofficiel.

Han viser ud i stande-hallerne, hvor træ, søm og skruer giver fornemmelsen af en stor sløjdtime.

»Jeg føler mig efter 14 år i udlandet ikke mere som dansker, men heller ikke som brasilianer. Jeg er ingen af delene – international,« siger han.

Nyheder og erhvervsprogrammer

DR1

- **18.30 • TV Avisen med Sport og Vejret**
18.55 • Dagens Danmark
- **19.25 • TV Avisen**
19.30 • Genbrugsguld
20.00 • Søren Ryge - Karens have - Karen Syberg på Møn er den lykkelige ejer af en gammel landbohave
20.30 • De store katte Engelsk naturserie
- **21.00 • TV Avisen**
21.25 • Horisont: Serbien - mafia, fattigdom og ny nationalisme. De har været i krig, de har tabt - og nu mister de formentlig den sidste del af det land de kæmpede for, Kosovo. Serberne sidder tilbage med ingenting. Det engang så magtfulde Serbein har udviklet sig til et besynderligt samfund med rigdom, fattigdom og apati
21.50 • SportNyt
22.00 • Agatha Christie: Var det mord? Engelsk krimi Catherine Kendall og Geoffrey Reece ligner et helt almindeligt ældre ægtepar, men i virkeligheden er de to af efterretningstjenestens bedste agenter. Parret bliver tilkaldt, da millionæren og fodboldklubejeren George Bartons unge kone falder død om på en natklub
23.35 • Viden om: Vacciner mod kræft
00.05 • Boogie Update

DR2

19.00 • Det 20. århundrede "Metropolis". Storbyerne fik vokseværk i det sidste århundrede
19.55 • Ramadan-kalender
20.00 • Spooks: Illusionsnumre - Engelsk spændingsserie
20.50 • Rukov - på sporet En film om og med Mogens Rukov. Manden, der har stået bag størstedelen af dansk films store succeser de seneste 10 år
21.50 • Peter Laugesen - Fire stemmer - Modtager af Kritikerprisen 2003
- **22.30 • Deadline**
23.00 • Jerusalems hatte Israelsk dokumentar. Jerusalem vrimler med en mangfoldighed af hatte og kasketter, og fra soldat til munk kan enhver identificeres på sin hovedbeklædning
23.50 • Ramadan-kalender
23.55 • Guerilla girl Pigen og Columbias Revolutionære Væbnede Styrker

TV2

- **18.00 • Nyhederne, Finans, Sporten og Vejret**
18.25 • Go' aften Danmark
- **19.00 • Nyhederne**
19.30 • Regionalprogram
20.00 • Deal/No Deal Måske er en ambulancedreder gjort af det rette stof, når det handler om at have is i maven, nerver af stål og den helt rigtige timing i det nervepirrende spil? Deltager er Niels Tejmers, som er ansat hos Falck i Køge
20.50 • Station 2 Indbrud er den form for kriminalitet, der rammer flest mennesker, og antallet af indbrud er steget eksplosivt i den seneste tid
21.40 • Station 2 Efterlyst
- **22.00 • Nyhederne og Finans**
22.20 • Regionale nyheder
22.30 • Vejret
22.35 • SportsNyhederne
22.50 • 24 timer (11)
17.00-18.00. Mens terroristerne gør klar til at udløse giftgas et sted, hvor det gør mest mulig skade, må USA's førstedame se i øjnene, at hendes mand faktisk ikke prøvede at stoppe angrebet på bilkortegen, selv om han vidste, at hun kørte sammen med den russiske præsident og hans hustru
23.35 • Sopranos - mafiaserie

SVERIGE 1

- **19.30 • Rapport**
20.00 • Hejm til byen Svensk dramaserie
21.00 • Futurevision Kortfilmsserie om fremtiden og tv's rolle i vores liv
21.05 • Forbrugermagasinet Plus
21.35 • Kobra - kulturmagasin
22.20 • Terrorcellen Amerikansk thrillerserie
- **23.20 • Rapport**
23.30 • Kulturnyheder
23.40 • Godnat Beijing - De Olympiske Lege 2008

SVERIGE 2

19.30 • Filmkronikken
20.00 • Faktum
20.30 • Garage - filmelskere I dag om special effects
- **21.00 • Aktuelt**
21.30 • Ishockey: Den svenske Eliteserie
- **22.00 • Nyhedsoverblik**
22.30 • Motorsport: STCC
23.00 • Først og sidst med Fredrik Skavian - talkshow
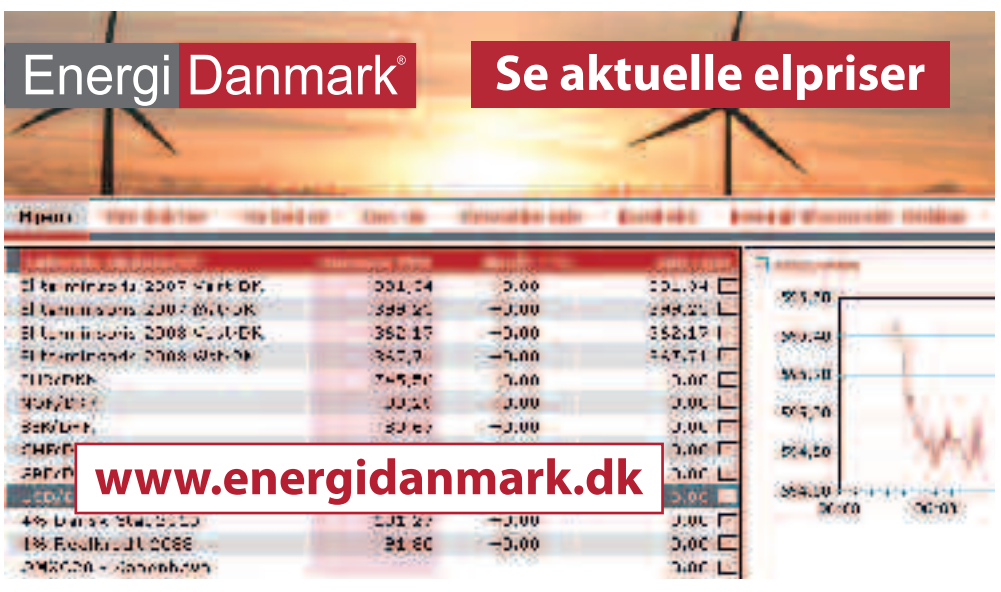
Børsen Følg Børsen Online på TV2 tekst-tv side 170-179 TV2